

Ко то тамо пева "Оду радости"

Пише: Саша Бижић
уторак, 03 јул 2012 20:41

(Нови Репортер, 4.7.2012)

Избори за најљепшу дјевојку планете већ су постали дио универзалних митова и легенди, али, не толико због неспорне атрактивности већине учесница таквих манифестација, већ због фамозног ћаскања водитеља с младим женама које дефилију на сцени. Иако се сви актери труде да оставе утисак необавезности и лежерности, од дама се, ипак, очекује да у тим разговорима покажу интелигенцију, духовитост и шарм. Међутим, трема вјероватно учини своје, па конвенционално завршно питање о поруци за глобалну телевизијску публику неријетко добије неинвентивни и комични одговор: „Пожељела бих мир у свијету“. И политичари често лансирају сличне фразе, међутим, код њих углавном нема ни трага симпатичне збуњености такмичарки са лентама.

Иако ни домаћи адути нису за потцјењивање, у таквој врсти рутине предњаче званичници Европске уније и Сједињених Америчких Држава, задужени за такозвани Западни Балкан. Посљедњи допринос дугој хронологији отрцаних флоскула евроатлантских функционера, намијењених нашем региону, потиче од комесара за проширење ЕУ Штефана Филеа. Дочекујући представнике Републике Српске, Федерације и заједничких институција Босне и Херцеговине у Бриселу, 27. јуна, чешки дипломата са германским именом и презименом пласирао је стару лошу реченицу, затупљујуће препознатљиву када је ријеч о тој адреси: „Више пута смо јасно назначили да би за сљедећу фазу приступних преговора било веома важно да БиХ говори једним гласом.

Квадратура круга

Ко то тамо пева "Оду радости"

Пише: Саша Бижић
уторак, 03 јул 2012 20:41

Али, то није било све, пошто је услиједио неуобичајен наставак Филеовог „поздравног говора“ на старту нове етапе „дијалога“ између БиХ и ЕУ: „Такође смо назначили да тај захтјев неће довести у опасност постојање ентитета и овај састанак данас је о томе који ће механизми у оквиру надлежности и компетенција бити на државном нивоу.“ Дакле, мантра о неопходности хорског пјевања у Босни и Херцеговини била је колико-толико изнијансирана, односно, имала је допуну у виду минималног уважавања двоентитетске и тронационалне реалности земље. Такође, иако је појам „координације“, када је ријеч о контактима страних и овдашњих политичких представника, већ неколико година у оптицају, први пут је на неком иоле репрезентативном скупу готово у потпуности потиснуо категорију „централизације“, у расправама о начину регулисања односа Сарајева, Бањалуке, па и Мостара.

Резултат окупљања није био некакав спектакуларан споразум, већ се читава ситуација завршила одређивањем рока, који би, евентуално, донио помак у овом „интеграционом процесу“. Брисел очекује од БиХ да испуни одређене услове до 30. новембра ове године, да би након тог датума могла да поднесе „кредибилну апликацију“ за чланство у Европској унији. Актуелни „списак жеља“ ЕУ, у вези с Босном и Херцеговином, неочекивано је кратак. У суштини, има двије ставке – прва је рјешавање случаја „Сејдић-Финци“, а друга се односи на дефинисање механизма већ поменуте координације. Наравно, било би сувише једноставно да било каква процедура на којој инсистира Брисел може да буде уобличена на листу хартије, јер, шта би онда радила читава армија европских бирократа и растућа свита бх. мастиљара, у чијој надлежности су „ситна цријевца“ те проблематике. Зато је формулисана „мапа пута“ Босне и Херцеговине према Европској унији. Оипљива корист од тог документа у овој фази подразумијевала би тек помјерање с мртве тачке „структуралног дијалога о реформи правосуђа“. Мада, нажалост, ту сигурно нема јединог ефикасног третмана за Суд и Тужилаштво БиХ, а то је - демонтажа.

Међутим, има потенцирања структура ЕУ да се убрза расплет поводом имплементације

пресуде Суда у Стразбуру о предмету „Сејдић-Финци“. Тим поводом дошло је до занимљивог зближавања бошњачких и хрватских странака, иако је од посљедњих општинских избора крајем 2010. до прије неколико седмица та релација била у знаку константног сукоба већег или мањег интензитета. Али, од када је СДП пустио низ воду СДА и Хрватску странку права и кренуо у формирање нове владајуће коалиције на нивоу Федерације, са Савезом за бољу будућност и два ХДЗ-а, односи политичких главних струја Бошњака и Хрвата поново су у узлазној линији. Једна од првих „програмских“ додирних тачака – иако су интересни фактори, наравно, далеко доминантнији – јесте сагласност Златка Лагумџије, Фахрудина Радончића, Драгана Човића и Боже Љубића о „симетричном моделу“ изласка из „квадратуре круга“ зване „Сејдић-Финци“. А то, у конкретном случају, значи приједлог да се убудуће сва три члана Предсједништва БиХ бирају индиректно, у ентитетским парламентима, а не као до сада – на непосредним изборима.

Логично, замисао је наишла на негативну реакцију представника Републике Српске, јер то није козметичка промјена, пошто би тај елемент аутономије – жељени у случају РС, а невољни када је у питању Федерација – значајно изгубио на тежини када би се измјестио са гласачких мјеста у посланичку надлежност. Ипак, не треба очекивати претјерано јогунасти гард нових федералних партнера у власти. Много више од гложења са РС око још једног асиметричног рјешења у ионако асиметричној Босни и Херцеговини, бар у овом тренутку, њих занима другачија конфигурација министарских и директорских фотеља у ФБиХ. Зато не би требало бити изненађење ако се до јесени утаничи компромисна варијанта, са посредним избором два члана Предсједништва из Федерације и директним избором једног члана тог органа из РС.

Повратак кући

Без обзира на овакав потенцијални „кратки спој“, и квартет СДП – СББ – ХДЗБиХ - ХДЗ 1990 из Федерације и тандем СНСД-СДС из Републике Српске, видљиво су уживали у амбијенту хармоније и уздржаног оптимизма, презентованом јавности након састанка са Штефаном Филеом, и то је стварни „утисак недјеље“ иза нас. Јер, ђаво је заиста однио шалу, прије свега у домену економије. С обје стране међуентитетске линије, „сува дреновина“ домаћих привредних и осталих ресурса углавном је исцијеђена, тако да водеће политичке снаге и у ФБиХ и у РС рачунају на то да привидна идила пред очима бриселске администрације никако неће шкодити, у ишчекивању какве-такве финансијске инфузије, неопходне за сервисирање растуће задужености двају ентитета. Ту треба тражити главни разлог напрасног ентузијазма за слушање већ помало заборављене „Оде радости“, званичне химне ЕУ.

Ко то тамо пева "Оду радости"

Пише: Саша Бижић
уторак, 03 јул 2012 20:41

Када је ријеч о Републици Српској, управо у данима када је Филе помињао „један глас“, а затим објашњавао да није баш дословно тако мислио, десила се занимљива варијација на ту тему. Само, овога пута није се односила на укупну ситуацију у БиХ, већ на унутрашње односе у СНСД-у. Јер, прво је предсједник Народне скупштине Игор Радојичић имао иступ у којем је, без обзира на раније демонстрирани реализам, наглашено идеализовао економско стање у Републици Српској, чак помињући некакве бизарне, имагинарне податке, као илустрацију наводног раста запослености. Наспрам таквог геста биле су ријечи предсједника Републике Милорада Додика на сједници Сената РС, са знатно опрезнијим приступом димензијама кризе. Такав обрат је посебно интересантан ако се зна да је у претходном периоду обично за Додика чаша била до пола пуна, а за Радојичића до пола празна.

Али, за обојицу, као и за читаву РС, та посуда могла би да буде испијена до дна, уколико осјећање за стварна кретања буде замагљено било каквим апстракцијама. У овом случају, то је идеја да ће из ЕУ у БиХ, укључујући и Републику Српску, стићи бог зна каква улагања и инвестиције, и то у моменту када је савез 27 држава потпуно заокупљен сопственим невољама. С друге стране, Исток, који није неокрзнут рецесијом, ипак посједује очигледнију политичку вољу да промиле сопствених економских токова усмјери ка прекодринским Србима, што би за РС имало значење озбиљног раста водостаја. Потврда за то су и недавни контакти које је предсједник РС имао током Економског форума у Санкт Петербургу. Ако има иоле могућности да најављени аранжмани са Русијом и Кином буду остварени, треба кренути ка оном дијелу свијета из којег до сада нису стизале уцјене и санкције, или у најмању руку - разлози за кајање и конфузију.

Након промјене власти, постоје предиспозиције за ту врсту заокрета и у Србији. Мада се још не чују најаве дисконтинуитета коалиције СНС-СПС-УРС у односу на пробриселски и провашингтонски фанатизам свјеже опозиционе, односно, дугогодишње (пара)режимске комбинације ДС-ЛДП, бар је, ако ништа друго, „лопта спуштена на земљу“ у том погледу.

Ко то тамо пева "Оду радости"

Пише: Саша Бижић
уторак, 03 јул 2012 20:41

За то није била потребна специјална вјештина, јер, у испуњавању свих „директива“ ЕУ и САД немогуће је помјерити границе до којих су стигле странке Бориса Тадића и Чедомира Јовановића, као и њихов клон Млађан Динкић, сада формално стационаран у супротном углу ринга. Од Ивице Дачића и Томислава Николића, наравно, нико не очекује да буду реинкарнације Карађорђа, али, није потрошен сав капацитет да покажу мало обреновићевског талента за спори „повратак кући“, кроз силна руковања са Хилари Клинтон, Абдулахом Гулом и сличним фигурама, тегобно присутна у протеклим данима.

А тој кући није страна „Ода радости“, али су јој превише пута били страни они који најчешће интерпретирају тај дио „Девете симфоније“, два вијека од када је изашла испод Бетовенових прстију. Ововремени изданци „Крстића и сина“ тешко да би тражили одговор на питање „Ко то тамо пева“ на западним меридијанима. Вјероватније је да би маршрута „за Београд, за Београд“ добила сјевероисточни крак. Или „Јужни ток“, свеједно.